

Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny
Szkoły Podstawowej w Dębowcu
wraz z filiami w Iskrzyczynie, Ogrodzonej i Simoradzu
na rok szkolny 2022/2023

„Wychowanie – niepoparte miłością do wychowanek jest bez wartości. Dziecko czy młodzieniec ma pod tym względem niezawodną intuicję. Potrafi nieomylnie wyczuć miłość, obojętność lub niechęć. Biada wychowawcy, który przyszedł do dzieci z chłodnym sercem” – Aleksander Kamiński

SPIS TREŚCI SZKOLNEGO PROGRAMU WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNEGO.

I. PODSTAWY OGÓLNE PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO

- I.1. Wstęp
- I.2. Podstawy prawne
- I.3. Charakterystyka szkoły i środowiska lokalnego
- I.4. Misja i wizja szkoły
- I.5. Sylwetka absolwenta szkoły
- I.6. Powinności wychowawcze pracowników pedagogicznych i niepedagogicznych
- I.7. Ogólne założenia programu wychowawczo-profilaktycznego
- I.8. Uczestnicy i realizatorzy programu wychowawczo-profilaktycznego

II. CZĘŚĆ PRAKTYCZNA

- I.9. Wnioski z ewaluacji programu z poprzedniego roku szkolnego
- I.10. Priorytety wychowawczo-profilaktyczne Ministerstwa Edukacji i Nauki
- I.11. Diagnoza aktualnych potrzeb i zagrożeń szkoły (czynników chroniących i czynników ryzyka)
- I.12. Wynikające z dokonanej diagnozy cele ogólne i szczegółowe planu wychowawczo-profilaktycznego
- I.13. Harmonogram konkretnych zadań do realizacji w bieżącym roku szkolnym
- I.14. Plan ewaluacji programu wychowawczo-profilaktycznego
- II.7. Załączniki

I. PODSTAWY OGÓLNE PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO

I.1. Wstęp

Rolą szkoły, oprócz jej funkcji dydaktycznej, jest dbałość o wszechstronny rozwój każdego z uczniów oraz wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny. Wychowanie rozumiane jest jako wspieranie uczniów w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej. Proces wychowania jest wzmacniany i uzupełniany poprzez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży. Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły tworzy spójną całość ze szkolnym zestawem programów nauczania i uwzględnia wymagania opisane w podstawie programowej.

Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny realizowany w Szkole Podstawowej w Dębowcu wraz z filiami w Iskrzyczynie, Simoradzu i Ogrodzonej opiera się na hierarchii wartości przyjętej przez Radę Rodziców, Radę Pedagogiczną i Samorząd Uczniowski. Treści szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego są spójne ze statutem szkoły i wewnątrzszkolnym systemem oceniania.

Podstawowym celem realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego jest wspieranie dzieci i młodzieży w rozwoju oraz zapobieganie zachowaniom problemowym, ryzykownym. Ważnym elementem realizacji programu jest kultywowanie tradycji szkoły.

I.2. Podstawa prawna

Najważniejsze dokumenty, na których opiera się program wychowawczo-profilaktyczny szkoły:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 ze zm.).
2. Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. nr 120, poz. 526).
3. Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r. poz. 1379).
4. Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 59).
5. Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r. poz. 1943 ze zm.).
6. Ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz.U. z 2022 r. poz. 1700)
7. Ustawa z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn.: Dz.U. 2021 poz. 1119 ze zm.).
8. Ustawa z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn.: Dz.U. 2020 poz. 2050 ze zm.).
9. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. poz. 356, z 2018 r. poz. 1679, z 2021 r. poz. 1533 oraz z 2022 r. poz. 609 i 1717)

10. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. z 2017 r. poz. 1591).
11. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. Z 2015r. poz. 1249).
12. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 24 lipca 2015 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz.U. z 2015r. poz. 1113).

I.3. Charakterystyka szkoły i środowiska lokalnego

Spółeczność lokalna obejmuje mieszkańców całej gminy Dębowiec. Należą do niej: Dębowiec, Ogrodzona, Iskrzyczyn, Simoradz, Łączka, Kostkowice, Gumna. Gmina Dębowiec położona jest na Śląsku Cieszyńskim, którego mieszkańcy silnie związani są z tym terenem, historią i tradycjami Ziemi Cieszyńskiej.

Środowisko przez długie lata miało charakter robotniczo-chłopski. Wiele osób zatrudnionych było także w spółdzielniach produkcyjnych znajdujących się w Dębowcu, Simoradzu i Ogrodzonej. Taki stan wytworzył w społeczności lokalnej pewien model, który polegał przede wszystkim na sporym zintegrowaniu środowiska i dużym poczuciu przynależności, co obecnie owocuje jej zaangażowaniem w życie mieszkańców, szczególnie starszych i w wieku średnim. Przemiany po roku 1989 sprawiły, że środowisko gminy Dębowiec zaczęło stawać się bardzo zróżnicowane. Mieszkańcy naszej gminy pracują w okolicznych zakładach produkcyjnych, posiadają własne firmy, a stanowią ich niewielki procent. Zauważa się spory napływ młodych małżeństw, które wybierają gminę Dębowiec, z którą wiążą swe dalsze życie. W lokalnej społeczności przeważa klasa średnia, ale są również ludzie zamożni. Niestety coraz częstsze jest także zjawisko ubóstwa.

Szkoła Podstawowa w Dębowcu składa się 4 szkół rozmieszczonych w 4 różnych miejscowościach. Taki stan rzeczy nastąpił po ich fuzji, co stanowi o wyjątkowości placówki. Przy ścisłej współpracy z Organem Prowadzącym uniknąć zamknięcia małych wiejskich szkół. Uczniowie klas I – VI uczęszczają do szkół w Iskrzyczynie, Simoradzu, Ogrodzonej i Dębowcu. Po zakończeniu klasy VI przenoszą się do szkoły w Dębowcu i tutaj przez dwa lata przygotowują się do egzaminów i wyboru szkoły średniej. Mimo zmiany środowiska i miejscowości uczniowie zazwyczaj szybko się aklimatyzują i traktują szkołę w Dębowcu jako swoje miejsce. Taka zmiana z dużym prawdopodobieństwem przyczynia się do tego, że corocznie wyniki egzaminu ósmoklasisty są bardzo dobre, a co najważniejsze integruje się społeczność całej gminy Dębowiec, tym bardziej, że społeczność szkolna mocno angażuje się zarówno w życie poszczególnych wsi, jak i całej gminy.

I.4. Misja i wizja szkoły

Misją szkoły jest kształcenie i wychowanie w duchu wartości i poczuciu odpowiedzialności, miłości do ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultur Europy i świata. Istotne jest również kształtowanie umiejętności nawiązywania kontaktów z rówieśnikami, także przedstawicielami innych kultur.

Do zadań szkoły należy też uczenie wzajemnego szacunku i uczciwości, kształtowanie postaw patriotycznych oraz budowanie pozytywnego wizerunku szkoły poprzez kultywowanie i tworzenie jej tradycji.

Prócz tego jednym z celów szkoły jest przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych, kształtowanie postawy odpowiedzialności za siebie i innych oraz troska o bezpieczeństwo uczniów, nauczycieli i rodziców.

Szkoła zapewnia pomoc we wszechstronnym rozwoju uczniów zarówno w wymiarze intelektualnym, jak i psychicznym oraz społecznym. Placówka gwarantuje pomoc psychologiczną i pedagogiczną uczniom.

I.5. Sylwetka absolwenta szkoły

Absolwent naszej szkoły to uczeń, który:

- kieruje się w życiu wartościami, a szczególnie ukierunkowany jest na postępowanie według wartości dobra, prawdy i piękna;
- jest świadomy swoich praw i praw innych ludzi;
- przestrzega obowiązujących norm społecznych;
- rozwija swoje możliwości intelektualne, zdolności, talenty i zainteresowania;
- jest przygotowany do kolejnego etapu edukacji;
- identyfikuje się z ojczyzną, narodem, regionem oraz środowiskiem lokalnym i społecznością szkolną;
- jest tolerancyjny, odpowiedzialny za swoje postępowanie, wrażliwy na potrzeby innych ludzi;
- umie przezwyciężać trudności i przeszkody, wie, jak radzić sobie w sytuacjach zagrożenia.

I.6. Powinności wychowawcze pracowników pedagogicznych i niepedagogicznych

Powinnością pracowników pedagogicznych i niepedagogicznych szkoły jest budowanie dobrej atmosfery podczas zajęć, dbanie o poprawną komunikację interpersonalną z uczniami i jego rodzicami, wspieranie uczniów w rozwoju osobistym poprzez pozytywne motywowanie, modelowanie ucznia swoim własnym zachowaniem i postawą, chronienie go przed zachowaniami ryzykownymi, udzielanie pomocy w sytuacjach kryzysowych, posiadanie pełnej wiedzy o specjalnych potrzebach edukacyjnych ucznia, wykazywanie się umiejętnością dostosowania metod pracy do potrzeb i możliwości ucznia.

I.7. Ogólne założenia programu wychowawczo-profilaktycznego

Ogólne założenia programu wychowawczo-profilaktycznego w Szkole Podstawowej w Dębowcu są oparte bezpośrednio na podstawie programowej kształcenia ogólnego i rozporządzeniu dotyczącym zakresu i form prowadzenia działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej.

Najważniejszym celem kształcenia w szkole podstawowej jest dbałość o integralny rozwój biologiczny, poznawczy, emocjonalny, społeczny i moralny ucznia. Najważniejsze cele wychowawcze to:

- 1) wprowadzanie uczniów w świat wartości, w tym ofiarności, współpracy, solidarności, altruizmu, patriotyzmu i szacunku dla tradycji, wskazywanie wzorców postępowania i budowanie relacji społecznych sprzyjających bezpiecznemu rozwojowi ucznia (rodzina, przyjaciele);
- 2) wzmacnianie poczucia tożsamości indywidualnej, kulturowej, narodowej, regionalnej i etnicznej;
- 3) formowanie u uczniów poczucia godności własnej osoby i szacunku dla godności innych osób;
- 4) rozwijanie kompetencji, takich jak: kreatywność, innowacyjność i przedsiębiorczość;
- 5) rozwijanie umiejętności krytycznego i logicznego myślenia, rozumowania, argumentowania i wnioskowania;
- 6) ukazywanie wartości wiedzy jako podstawy do rozwoju umiejętności;
- 7) rozbudzanie ciekawości poznawczej uczniów oraz motywacji do nauki;
- 8) wyposażenie uczniów w taki zasób wiadomości oraz kształtowanie takich umiejętności, które pozwalają w sposób bardziej dojrzały i uporządkowany zrozumieć świat;
- 9) wspieranie ucznia w rozpoznawaniu własnych predyspozycji i określaniu drogi dalszej edukacji;
- 10) wszechstronny rozwój osobowy ucznia przez pogłębianie wiedzy oraz zaspokajanie i rozbudzanie jego naturalnej ciekawości poznawczej;
- 11) kształtowanie postawy otwartej wobec świata i innych ludzi, aktywności w życiu społecznym oraz odpowiedzialności za zbiorowość;
- 12) zachęcanie do zorganizowanego i świadomego samokształcenia opartego na umiejętności przygotowania własnego warsztatu pracy;
- 13) ukierunkowanie ucznia ku wartościom.

Działalność edukacyjna w zakresie wychowania i profilaktyki obejmuje w szczególności:

- 1) poszerzenie wiedzy rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, a także suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne (zwanym dalej substancjami szkodliwymi) oraz postępowania w tego typu przypadkach;

- 2) rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów i wychowanków;
- 3) kształtowanie u uczniów i wychowanków umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji;
- 4) kształtowanie krytycznego myślenia i wspomaganie uczniów i wychowanków w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu;
- 5) prowadzenie wewnątrzszkolnego doskonalenia kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów używania środków i substancji szkodliwych oraz podejmowania szkolnej interwencji profilaktycznej;
- 6) doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania środków i substancji niebezpiecznych dla zdrowia, norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego.

Działalność profilaktyczna obejmuje:

- 1) w przypadku profilaktyki uniwersalnej – wspieranie wszystkich uczniów i wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków i substancji szkodliwych;
- 2) w przypadku profilaktyki selektywnej – wspieranie uczniów i wychowanków, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na rozwój zachowań ryzykownych;
- 3) w przypadku profilaktyki wskazującej – wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków i substancji szkodliwych.

Działalność profilaktyczna w szczególności skupia się na:

- 1) realizowaniu wśród uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego dostosowanych do potrzeb indywidualnych i grupowych oraz realizowanych celów profilaktycznych, rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji, o którym mowa w Krajowym Programie Przeciwdziałania Narkomanii;
- 2) przygotowaniu oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspakajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej;
- 3) kształtowaniu i wzmacnianiu norm przeciwnych używaniu środków i substancji niebezpiecznych dla zdrowia uczniów i wychowanków, a także norm przeciwnych podejmowaniu innych zachowań ryzykownych;
- 4) doskonaleniu zawodowym nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów i wychowanków zachowań ryzykownych;
- 5) włączaniu, w razie potrzeby, w indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny działań z zakresu przeciwdziałania używaniu środków i substancji szkodliwych.

I.8. Uczestnicy i realizatorzy programu wychowawczo-profilaktycznego

Uczestnikami i realizatorami programu wychowawczo-profilaktycznego jest cała społeczność szkolna. Ponadto szkoła korzysta ze wsparcia instytucji, organizacji i firm szkoleniowych w realizacji programu w zakresie określonym corocznie na podstawie diagnozy czynników chroniących i ryzyka.

II. CZĘŚĆ PRAKTYCZNA PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO

II.1. Wnioski z ewaluacji programu z poprzedniego roku szkolnego

Ewaluację realizowanego w roku szkolnym 2021/2022 programu wychowawczo-profilaktycznego przeprowadzono na podstawie:

- 1) obserwacji zachowań uczniów i zachodzących w tym zakresie zmian;
- 2) analizy dokumentacji;
- 3) ankiet wśród uczniów, rodziców i nauczycieli;
- 4) rozmów z rodzicami;
- 5) wymiany spostrzeżeń w zespołach wychowawców i nauczycieli;
- 6) wymiany spostrzeżeń w zespole wychowawczo-profilaktycznym;
- 7) konsultacji z rodzicami i opiekunami prawnymi uczniów;
- 8) konsultacji z pracownikami Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej;
- 9) konsultacji i obserwacji specjalistów z zakresu socjoterapii, dramy, uzależnień realizującymi w poprzednim roku szkolnym zajęcia na terenie naszej szkoły.

Wnioski z ewaluacji:

Większość celów określonych w programie wychowawczo-profilaktycznym na rok szkolny 2021/2022 udało się zrealizować. Uczniowie chętnie uczestniczyli w warsztatach prowadzonych przez pracowników szkoły, jak i instytucje zewnętrzne. W dużej mierze udało się skorygować negatywne skutki przebywania uczniów w izolacji i nauczania zdalnego w czasie pandemii COVID-19. Napięcia związane z pogarszającą się sytuacją geopolityczną, a co za tym idzie również ekonomiczną rodzin, nie wydają się przekładać na ten moment znacząco na funkcjonowanie uczniów. Wnioski z ewaluacji obejmują również proponowaną tematykę wsparcia uczniów i rodziców w następnym roku szkolnym.

Dla uczniów zaproponowano na obecny rok szkolny warsztaty i zajęcia z zakresu:

- zwiększenia kompetencji społecznych;
- profilaktyki spożywania substancji szkodliwych, w szczególności napojów „energetycznych” i używania e-papierosów;
- profilaktyki uzależnienia od nowych technologii;
- radzenia sobie z cyberprzemocą (oraz profilaktyki jej stosowania przez uczniów);
- uwypuklania mocnych strony uczniów i rozwijania ich pasji i zainteresowań;
- kształtowania nawyków zdrowego żywienia;
- radzenia sobie z negatywnymi emocjami oraz problemami rówieśniczymi i rodzinnymi;
- radzenia sobie ze stresem (w szczególności egzaminacyjnym);
- uczenia pozytywnych sposobów rozwiązywania problemów indywidualnych i grupowych.

Dla rodziców zaproponowano na obecny rok szkolny szkolenia („pogadanki”) z zakresu:

- zwiększenia kompetencji wychowawczych i uczenia pozytywnej komunikacji ze swoim dzieckiem w młodszym wieku szkolnym oraz z nastolatkiem;

- budowania poczucia własnej wartości u dzieci.

II.2. Priorytety wychowawczo-profilaktyczne Ministerstwa Edukacji i Nauki

W zakresie wychowania i profilaktyki na rok szkolny 2022/2023 określono następujące podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej:

1. Wychowanie zmierzające do osiągnięcia ludzkiej dojrzałości poprzez kształtowanie postaw ukierunkowanych na prawdę, dobro i piękno, uzdalniających do odpowiedzialnych decyzji (MEN1).
2. Wspomaganie wychowawczej roli rodziny przez właściwą organizację i realizację zajęć edukacyjnych wychowanie do życia w rodzinie. Ochrona i wzmacnianie zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży (MEN2).
3. Działanie na rzecz szerszego udostępnienia kanonu i założeń edukacji klasycznej oraz sięgania do dziedzictwa cywilizacyjnego Europy (MEN3).

Ponadto kierunek realizacji polityki oświatowej dotyczący wspierania nauczycieli w umiejętnościach pracy z uczniami przybyłymi z Ukrainy zwraca również uwagę na potrzebę kształtowania wśród uczniów odpowiednich postaw wobec swoich rówieśników z tego kraju.

II.3. Diagnoza aktualnych potrzeb i zagrożeń szkoły (czynników chroniących i czynników ryzyka)

Do przeprowadzenia diagnozy został oddelegowany przez Panią Dyrektora psycholog szkolny wraz z zespołem pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz zespołem do spraw modyfikacji programu wychowawczo-profilaktycznego. Diagnoza obejmowała obserwację przez wychowawców, nauczycieli i specjalistów zachowań uczniów naszej szkoły, rozmowy z rodzicami i uczniami oraz badania ankietowe rodziców uczniów klas 1 i 2 oraz samych uczniów od klasy 3 do 8. Ankiety były anonimowe, w większej części w formie elektronicznej (rodzice i niektórzy uczniowie klas 3 wypełniali wersję papierową). Udało się uzyskać odpowiedzi od 86 rodziców i 213 uczniów. Główne obszary analizy czynników chroniących i ryzyka obejmowały poczucie bezpieczeństwa w szkole, zagrożenie uzależnieniem od nowych technologii, spożywanie substancji szkodliwych i niedozwolonych, aktywność ruchową, sposoby spędzania wolnego czasu. Szczegółowy raport z badań ankietowych wymaga czasochłonnej analizy, więc zostanie przygotowany do końca I semestru roku szkolnego 2022/23, niemniej analiza ogólnych wyników ankiety oraz wiedza wynikająca z rozmów z uczniami i rodzicami oraz obserwacji zachowań występujących w szkole, dają wystarczający obraz czynników chroniących i ryzyka występujących u uczniów naszej szkoły.

Czynniki chroniące wynikające z badań ankietowych:

- wydaje się, że nasi uczniowie nadal w większości wychowują się w pełnych, wielopokoleniowych rodzinach, w którym obowiązują wartości związane z szacunkiem wobec drugiego człowieka i jego pracy;
- według rodziców (lub opiekunów) uczniów klas 1 i 2, ich dzieci lubią chodzić do szkoły (ponad 50% bardzo, a raczej tak ponad 40%) – rodzice tylko 3,5% dzieci wskazują na to, że raczej nie lubią one chodzić do szkoły;

- według rodziców uczniów klas 1 i 2, ich dzieci bezpiecznie czują się w szkole – rodzic tylko jednego dziecka wskazał, że jest inaczej i jest to wynik przebywania na terenie szkoły z kolegami ze starszych klas;
- większość rodziców uważa, że ich dzieci nie nadużywają niezdrowego jedzenia (65%);
- prawie 80% rodziców uważa, że ich dzieci nie spędzają nadmiernie dużo czasu korzystając z urządzeń ekranowych;
- w ocenie rodziców, ich dzieci są bardzo aktywne ruchowo i ponad 73% z nich uprawia aktywności fizyczne powyżej 30 minut kilka razy w tygodniu, a prawie wszyscy pozostali ok. raz w tygodniu;
- rodzice odpowiedzieli na poziomie 90%, że przynajmniej raz w tygodniu aktywność fizyczną podejmują wspólnie z dziećmi;
- w ocenie ponad 80% rodziców, ich dzieci mają prawidłową wagę – przy czym niedowagę ma ok. 8% dzieci, a reszta nadwagę lub otyłość;
- ok. 60% uczniów czuje wsparcie swoich kolegów, a ponad 70% dobrze czuje się w swojej klasie;
- ponad 60% uczniów wysoko ocenia swoje poczucie wartości;
- większość rodziców interesuje się tym, co robią ich dzieci w czasie wolnym;
- przeważająca większość dzieci i młodzieży uczącej się w naszej szkole nie paliła papierosów, e-papierosów, nie piła alkoholu czy spożywała narkotyków lub dopalaczy (wyniki powyżej 92%) oraz nie spotykała się z namową ze strony rówieśników lub dorosłych (pow. 85%);
- prawie 70% uczniów lubi lekcje W-F, ponad 70% uczniów jest aktywna fizycznie pow. 30 minut kilka razy w tygodniu;
- uczniowie mają wiele różnych ulubionych sposobów spędzania czasu wolnego, a najistotniejszym czynnikiem chroniącym jest największa popularność rozmów i spotkań z koleżankami/kolegami (ponad 75%) oraz wiele różnych aktywności sportowych, tanecznych i artystycznych.

Czynniki ryzyka wynikające z badań ankietowych:

- ponad 30% rodziców uczniów klas 1 i 2 zauważa, że ich dzieci prawdopodobnie jedzą zbyt wiele słodyczy i niezdrowej żywności;
- ponad 15% rodziców uczniów klas 1 i 2 zauważa, że ich dzieci zbyt dużo czasu poświęcają na korzystanie z urządzeń ekranowych;
- około 10% uczniów nie czuje się w naszej szkole bezpiecznie, a ok. 5% spotyka się często z prześladowaniem przez innych uczniów;
- ponad 40% uczniów nie zauważa wśród swoich rówieśników zachowań wspierających w sytuacjach trudnych;
- ponad 10% uczniów nie czuje się akceptowanych przez rówieśników, a nieco poniżej 10% nie czuje się akceptowanych przez dorosłych;
- ponad 15% uczniów nisko ocenia swoje poczucie własnej wartości;
- ponad 20% uczniów uważa, że nauczyciele nie interesują się ich nastrojem, samopoczuciem, a ponad 40%, że tylko czasami się interesują;
- prawie 10% uczniów stwierdza, że rodzice się nie interesują, gdzie przebywają wychodząc z domu;

- ponad 30% uczniów stwierdza, że rodzice nie rozmawiają z nimi na temat uzależnień;
- 8% uczniów stwierdza, że przez ostatnie pół roku spożywało alkohol;
- około 10% uczniów spotkało się na terenie szkoły lub poza nią z namowami do palenia papierosów lub e-papierosów;
- ok. 4% uczniów deklaruje, że przez ostatnie pół roku paliło papierosy lub e-papierosy;
- bardzo wielu uczniów (ponad 50%) jako ulubiony sposób spędzania wolnego czasu deklaruje bierne czynności, takie jak słuchanie muzyki, oglądanie filmów, granie na urządzeniach multimedialnych, itp.;
- ponad 35% uczniów pije napoje energetyczne, a ponad 10% zdecydowanie zbyt często;
- ok. 24% uczniów deklaruje zdecydowanie za dużą ilość czasu poświęconego na korzystanie z urządzeń ekranowych (8% nawet pow. 5 godzin dziennie);
- ok. 10% uczniów dość często spotyka się ze zjawiskiem „hejtu” lub innego rodzaju przemocy, korzystając z Internetu.

Czynniki chroniące wynikające z analizy środowiska i obserwacji zachowań uczniów:

- w społeczności lokalnej dominuje nadal tradycyjny i wielopokoleniowy model rodziny, który umożliwia lepsze wspieranie rozwoju dziecka;
- uczniowie mają mniejszą dostępność niż w środowisku miejskim do substancji szkodliwych;
- uczniowie są mniej narażeni na wpływ zdemoralizowanych grup niż w środowisku wielkomiejskim;
- lokalna społeczność wysoko ceni sobie udział w zajęciach sportowych, ma szeroką ofertę tego typu zajęć.

Czynniki ryzyka wynikające z analizy środowiska i obserwacji zachowań uczniów:

- coraz większa ilość rodzin ulega rozpadowi, a dzieci są „wciągane” w konflikty rodziców albo pozostawione w tej sytuacji bez wsparcia;
- w niektórych rodzinach dominuje „przemocowy” styl wychowania i/lub występują problemy z uzależnieniami rodziców (opiekunów);
- dzieci i młodzież jest pod bardzo dużym wpływem treści oglądanych w Internecie, często jest to wpływ znacząco negatywny;
- obecna sytuacja gospodarcza i geopolityczna generuje w życiu dorosłych wiele więcej stresu, co może się przekładać na bezpieczeństwo emocjonalne dzieci i młodzieży.

II.4. Wynikające z dokonanej analizy oraz diagnozy cele ogólne i szczegółowe planu wychowawczo-profilaktycznego

Cel ogólny	Cel szczegółowy
Wszechstronny rozwój osobowości ucznia. (CEL1)	Uczeń: • potrafi budować pozytywny obraz swojej osoby; • rozumie i analizuje przyczyny własnych zachowań, dokonuje samooceny; • wyciąga wnioski z niepowodzeń; • podejmuje nowe wyzwania;

Cel ogólny	Cel szczegółowy
	- dokonyuje trafnych wyborów, - rozpoznaje i rozwija własne zainteresowania i uzdolnienia; - zna swoje prawa: prawa dziecka, prawa ucznia.
Ukazywanie roli wartości, w tym wartości rodzinnych w życiu osobistym człowieka. (CEL2)	Uczeń: - wie jakie wartości są ważne w relacjach rodzinnych; - kształtuje swój osobisty system wartości; - potrafi wyrażać wyznawane wartości w relacjach z innymi; - potrafi z szacunkiem traktować inną hierarchię wartości niż swoją, jeśli nie jest ona szkodliwa dla rozwoju człowieka.
Wypożyczenie ucznia w umiejętności niezbędne do współdziałania w zespole. (CEL3)	Uczeń: - potrafi skutecznie komunikować się z rówieśnikami i dorosłymi w różnych sytuacjach; - szanuje swoje i cudze zdanie; - zna zasady dyskusji; - rozumie pojęcie tolerancji ; - zna prawa i obowiązki; - szanuje kolegów i dorosłych; - potrafi komunikować się z innymi; - zachowuje się kulturalnie i z godnością.
Kształtowanie postaw obywatelskich i patriotycznych . (CEL4)	Uczeń: - uczestniczy w uroczystościach szkolnych i państwowych; - przejawia troskę o estetykę szkoły i sal lekcyjnych; - zna najważniejsze miejsca (zabytki, miejsca pamięci) w swoim regionie; - zna i rozumie pojęcia: szacunek, prawda, tolerancja, godność.
Kształtowanie postaw proekologicznych. (CEL5)	Uczeń: - potrafi wskazywać pozytywne i negatywne aspekty ingerencji człowieka w środowisko; - jest wrażliwy na piękno przyrody, szanuje ją; - zna i stosuje zasady ochrony środowiska naturalnego; - czuje się odpowiedzialny za stan środowiska.
Integrowanie i działań wychowawczych szkoły i rodziny. Wspieranie rodziców	Rodzice: - aktywnie uczestniczą w życiu szkoły; - współdziałają na rzecz dobra dziecka i pomagają mu w rozwiązywaniu problemów; - mogą liczyć na wsparcie szkolnych specjalistów;

Cel ogólny	Cel szczegółowy
(opiekunów) w ich roli. (CEL6)	• potrafią wspólnie z nauczycielami rozwiązywać naturalnie pojawiające się problemy lub konflikty; • znają skutki stosowania kar cielesnych, konfliktów rodzinnych, uzależnienia rodziców i wpływ powyższych na rozwój emocjonalny dziecka.
Upowszechnianie i kultywowanie pamięci o patronach szkoły oraz rozwijanie zaangażowania w społeczność lokalną. (CEL7)	Uczeń: • zna i rozumie znaczenie przeszłości dla obecnych pokoleń; • rozwija zainteresowania historią i tradycjami lokalnymi; • zna historię patronów szkoły i szuka w niej inspiracji dla własnego rozwoju osobistego; • uczestniczy w wydarzeniach mających na celu kultywowanie historii i tradycji lokalnych.
Kształtowanie zdrowego stylu życia. (CEL8)	Uczeń: • rozumie potrzebę dbania o własne zdrowie; • stosuje zasady zdrowej diety i rozumie jej znaczenie dla zdrowia; • zna przyczyny i skutki zaburzeń w odżywianiu; • dostrzega zgubne dla zdrowia psychicznego i fizycznego skutki uzależnień i nałogów; • rozumie wpływ dymu nikotynowego na życie i zdrowie człowieka; • potrafi oprzeć się namowom i nie stracić przyjaciół; • zna alternatywne, zdrowe i bezpieczne sposoby spędzania wolnego czasu; • wie, do kogo się zwrócić w sytuacjach kryzysowych.
Kształtowanie dbałości o sprawność fizyczną i aktywne spędzanie wolnego czasu. (CEL9)	Uczeń: • wie, co to znaczy relaks ; • wartościuje różne formy spędzania wolnego czasu; • umie wykonywać ćwiczenia relaksacyjne; • zna podstawowe zasady obowiązujące podczas gier zespołowych; • uczy się przebywania w grupie i współpracy; • chętnie uczestniczy w zajęciach wychowania fizycznego; • podejmuje różne formy aktywności fizycznej; • rozumie wpływ aktywności ruchowej na stan zdrowia i dobre samopoczucie; • rozumie znaczenie spędzania wolnego czasu z kolegami i przyjaciółmi;

Cel ogólny	Cel szczegółowy
	• docenia znaczenie własnych zainteresowań.
Wdrażanie zasad bezpieczeństwa w szkole i poza nią. (CEL10)	Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa ucznia w szkole: • ochrona uczniów przed skutkami niepożądanych działań ludzi z zewnątrz; • wdrażanie uczniów do przestrzegania procedur i przepisów związanych z bezpieczeństwem; • doskonalenie kompetencji kadry pedagogicznej w zakresie znajomości i przestrzegania przepisów; • zapewnienie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz odpoczynku między lekcjami; • ochrona mienia społecznego; • przeciwdziałanie agresji w szkole; • eliminowanie zagrożeń związanych z zachowaniami ryzykownymi uczniów; • przypominanie zasad bezpiecznego poruszania się po drogach, podróżowania, nawiązywania znajomości, wypoczynku nad wodą itp.
Wdrażanie zasad bezpiecznego korzystania z Internetu i urządzeń ekranowych. (CEL11)	Uczeń: • zna ogólne zasady bezpiecznego korzystania z Internetu; • posiada wiedzę i umiejętność rozpoznawania i radzenia sobie w sytuacjach niebezpiecznych związanych z „cyberprzemocą”; • sam nie stosuje cyberprzemocy w Internecie; • zna szkodliwość długotrwałego korzystania z urządzeń ekranowych; • wie, jak rozpoznać u siebie objawy uzależnienia od Internetu albo rozrywki z wykorzystaniem urządzeń ekranowych.
Wspieranie nabywania umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych, ryzykownych i konfliktowych. (CEL12)	• doskonalenie u uczniów umiejętności rozpoznawania i nazywania zachowań agresywnych; • kształtowanie postaw uczniów, odrzucających przemoc oraz umiejętności nieagresywnego, asertywnego zachowania się w sytuacjach konfliktowych i problemowych; • monitorowanie i przeciwdziałanie przez nauczycieli jakichkolwiek form przemocy w szkole i sieci; • stymulowanie u uczniów rozwoju samoakceptacji i samokontroli; • wspieranie uczniów w rozwoju niezależności od opinii grupy i odporności na nieakceptowaną presję rówieśniczą;

Cel ogólny	Cel szczegółowy
	wspieranie rozwoju silnych więzi emocjonalnych uczniów w ramach pozytywnych i konstruktywnych grup rówieśniczych.
Profilaktyka używania groźnych dla zdrowia substancji: narkotyków, dopalaczy, leków, alkoholu, napojów energetyzujących oraz palenia papierosów i e-papierosów. (CEL13)	- aktywne uczestniczenie w lokalnych i krajowych akcjach edukacyjnych, w tym rekomendowanych przez MEiN programach profilaktycznych; - współpraca z osobami i instytucjami zajmującymi się problematyką uzależnień; - podnoszenie kompetencji rodziców (opiekunów) w zakresie mechanizmów powstawania uzależnień, metod zapobiegania, rozpoznawania objawów zażywania środków uzależniających i właściwych sposobów reagowania; - rozpowszechnianie wiedzy dotyczącej metod radzenia sobie ze stresem bez użycia substancji wspomagających; - kreowanie wśród uczniów postaw i wartości związanych z abstynencją od substancji szkodliwych i uzależniających.

II.5. Harmonogram konkretnych zadań do realizacji w bieżącym roku szkolnym

Z powodów obszerności harmonogramu, jak i innego układu graficznego, harmonogram stanowi załącznik do tego dokumentu. Zarazem jest to nieodłączna i najważniejsza z punktu widzenia praktycznego część programu, wskazująca na konkretne zadania realizujące powyższe cele.

II.6. Plan ewaluacji programu wychowawczo-profilaktycznego

Efekty działań wychowawczo-profilaktycznych będą monitorowane na bieżąco. Przebieg pracy wychowawczo-profilaktycznej i jej efekty poddawane są systematycznej obserwacji i ocenie. Informacje zwrotne pochodzące od uczniów, rodziców i nauczycieli służą doskonaleniu pracy i stanowią podstawę do planowania zamierzeń wychowawczych w kolejnym roku szkolnym, jak również modyfikacji oddziaływań w bieżącym roku szkolnym.

Przed zakończeniem roku szkolnego zostanie przeprowadzona ewaluacja wybranego obszaru Programu Wychowawczo - Profilaktycznego. Podczas ewaluacji zostaną wykorzystane metody zbierania informacji: analiza dokumentacji, obserwacja, wywiad, ankiety.

II.7. Załączniki

1. Harmonogram realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego w roku szkolnym 2022/2023

**POROZUMIENIE
ZAWARTE POMIĘDZY RADĄ PEDAGOGICZNĄ A RADĄ RODZICÓW
W SPRAWIE UZGODNIENIA
PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO**

Na spotkaniu w dniur., zawarto porozumienie, w wyniku którego uzgodniono program wychowawczo-profilaktyczny szkoły obejmujący wszystkie treści i działania o charakterze wychowawczym skierowane do uczniów oraz treści i działania o charakterze profilaktycznym dostosowane do potrzeb rozwojowych uczniów, przygotowane w oparciu o przeprowadzoną diagnozę potrzeb i problemów występujących w danej społeczności szkolnej, skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców i profilaktycznym skierowane do uczniów.

W spotkaniu udział wzięli:

1. Reprezentanci rady pedagogicznej:

- 1) Pani dyrektor szkoły
- 2) Pan/i przedstawiciel rady pedagogicznej
- 3) Pan/i przedstawiciel rady pedagogicznej

2. Reprezentanci rady rodziców:

- 1) Pan/i przedstawiciel rady rodziców
- 2) Pan/i przedstawiciel rady rodziców
- 3) Pan/i przedstawiciel rady rodziców

Podpisy:

Rada pedagogiczna

Rada rodziców

1

1

2

2

3

3